

Checklista för komplicerade beslut

1. Identifiera problemet

- Behövs ett komplicerat beslut?
- Med vem kan du definiera problemet?
- Diskutera tillsammans vad det handlar om.

2. Samla in och analysera information

- Vilken information behöver du?
- Från vilken källa får du information?
- Hur samlar du in empirisk data från experter?
- Var och när analyserar ni insamlad information?

3. Brainstorma olika lösningalternativ

- Vem ska inkluderas i brainstormingen?
- Fundera på flera lösningalternativ.

- *Kom på så många idéer som möjligt.*
- *Var modig, fundera på nya lösningar!*
- *Förhindra inte nya idéer. Bedömningen görs senare.*
- *Vidareutveckla andras tankar.*

4. Bedöm och besluta

- Vem deltar i bedömningen?
- Kom överens om kriterierna för utvärderingen på förhand.
- Välj det lämpligaste alternativet tillsammans.
- Anteckna skälen till beslutet.

- *Bestäm det bästa bedömningskriteriet. Det kan också finnas flera, t.ex. säkerhet, kundnöjdhet och ekonomi.*
- *Kom ihåg att fundera över vilken inverkan beslutet har på framtiden.*

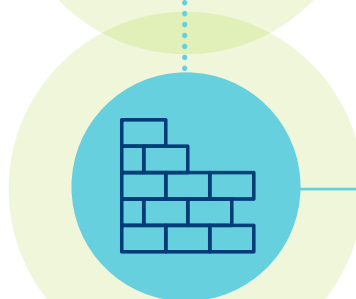
5. När beslutet har fattats

- Vem informeras om beslutet och hur?
- Vilken information innehåller meddelandet?
- Hur säkerställer man att rätt personer får informationen?
- Vad mer behöver göras när beslutet genomförs?

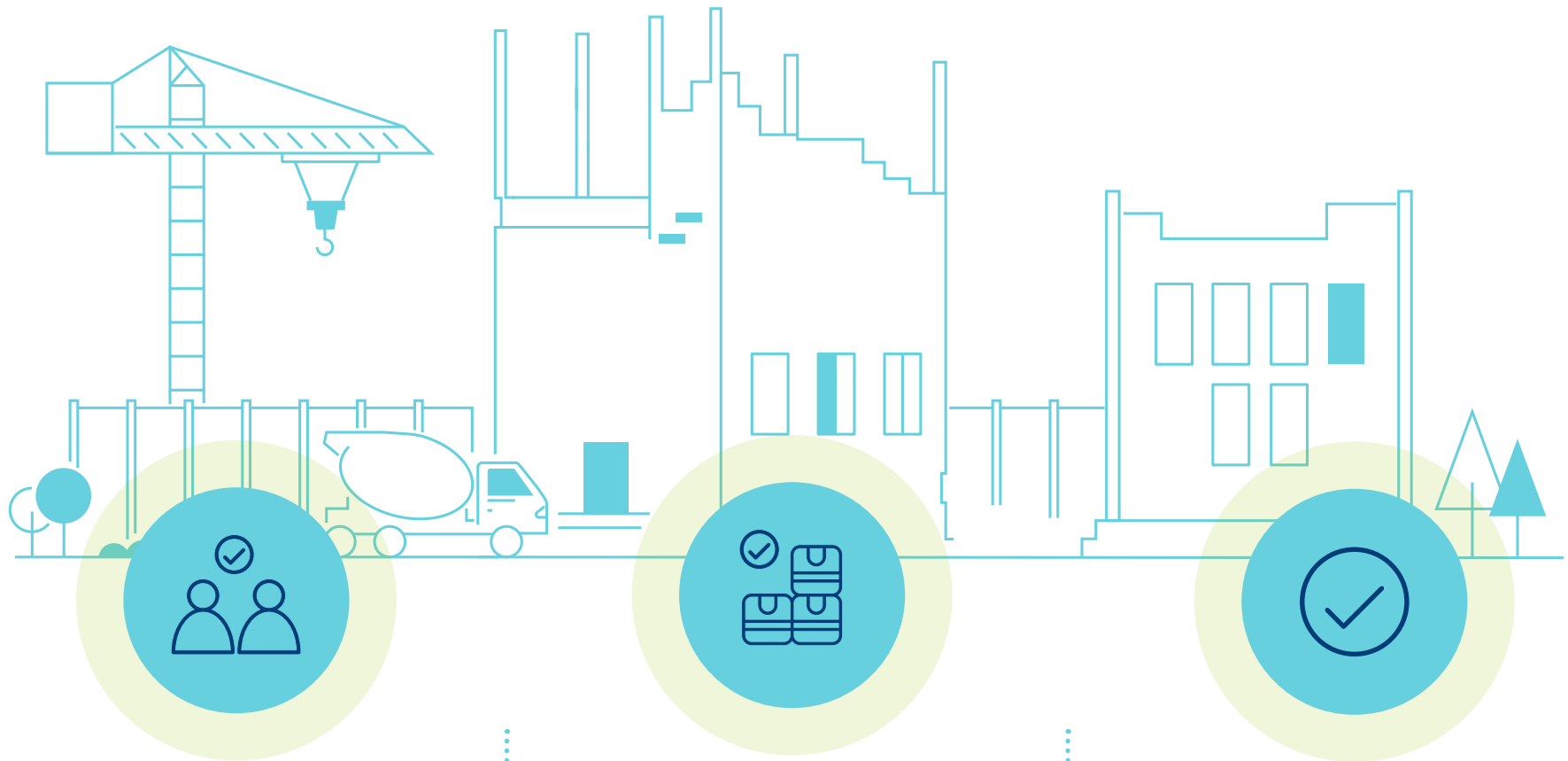
6. Bedöm och lär

- Var det rätt beslut?
- Vilket steg i processen skulle du ändra?
- Medverkade rätt personer i rätt skede?

Tre typer av beslut

Rutinbeslut

- Platsspecifikt beslut som fattas ensam eller tillsammans.
- Det finns ofta färdiga anvisningar för olika situationer.
- Ansvaret för beslutsfattandet är tydligt.
- Beslutets konsekvenser är lätta att bedöma.
- Beslutet kan fattas på samma sätt som tidigare eftersom förhållandena är desamma.

Till exempel

- Säkerhetsgrinden är inte på plats. Den sätts på plats direkt efter observationen.

Komplicerat beslut

- Platsspecifikt beslut som inte kan fattas ensam.
- Det finns inga färdiga instruktioner för situationen.
- Det finns flera alternativ och olika perspektiv på beslutet.
- Ett beslut kan inte fattas enbart på grundval av tidigare erfarenhet eller allmän information.
- Beslutet kräver att information samlas in och analyseras tillsammans.
- Beslutets konsekvenser är inte kända på förhand.

Beslutet är komplicerat när två punkter uppfylls.

Till exempel

- En förändring i arbetsmetoden har alltid stor inverkan på följande arbetsskeden.

Omfattande beslut

- Beslut som gäller hela organisationen eller branschen och som har betydande inverkan på flera arbetsplatser.
- Ett omfattande beslut löser inte alltid hela problemet. Det kan leda till nya frågor som kräver en lösning.
- Beslutet är en kompromisslösning som inte är perfekt för någon part.
- Det är svårt att identifiera konsekvenserna eller förutsäga sannolikheterna för ett omfattande beslut.

Till exempel

- Kvarteret byggs i samarbete med flera aktörer. Att lösa problem kräver samarbete.

Varför utveckla beslutsfattandet?

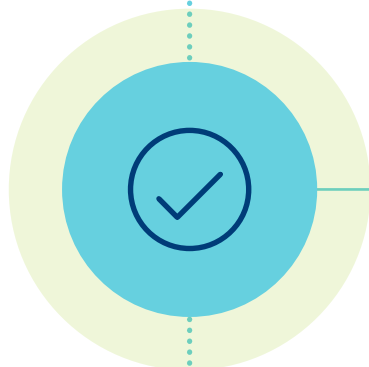
Varje arbetstagare fattar rutinbeslut

- Upprepas ofta
- Fattas utifrån tidigare kunskap, till och med intuitivt

En komplicerad fråga kräver ett väl genomtänkt beslut

- Uppstår långsammare
- Kräver utredning
- Kräver bred kompetens
- Det kan finnas flera potentiella lösningar

Omfattande beslut är utmanande

- Gäller hela organisationen eller branschen
- Kräver samarbete och kompromisser
- Ofta går det inte att hitta en lösning som tillfredsställer alla parter
- Beslutet kommer att påverka framtiden på lång sikt

Beslutsfattandet kan övas och utvecklas tillsammans!

- Tänk på beslutsfattandet som en process med olika steg.
- Komplicerade beslut kan inte fattas på samma sätt som rutinbeslut.
- Ibland kan ett utmanande beslut verka som ett rutinbeslut. Ha tålamod!
- Berätta om arbetsplatsens olika beslut som en del av introduktionen.
- Arbetsplatser där beslutsfattande har behandlats klarar sig bättre i krissituationer.